

RIKSMYNT, n. 5. Mynt, antaget i ett rike att gälla i handel ochandel.

RIKSMÅL, n. 5. Mål, som angår riket.

RIKSMÖTE, n. 4. Se *Riksdag*.

RIKSRIDDARE, m. 5. Medlem af Riksridderskapet.

RIKSRIDDERSKAP, n. 5. o. 5. (i det forndna tyska riket) Samteliga de riddare, som icke lydde under någon särskilt furste, utan omedelbart under kejsaren och riket.

RIKSRÅD, n. 5. o. 5. 1) (5) Så kallades, före år 1789, samteliga de höga embetsmän, hvilka det tillhörde att i riksstyrelsen bistå konungen med sina råd. — 2) (5) En af dessa embetsmän. — *Ss. R-svärdighet*.

RIKSRÅDINNA, f. 1. Ett riksråds fru eller enka.

RIKSRÄTT, m. 5. Så kallas den domstol, som dömer statsrådets eller högsta domstolens ledamöter, när de blifvit anklagade för embetsfel.

RIKSSAL, m. 2. Stor sal på ett slott, som användes vid vissa riksceremonier, såsom kröningar, sammanträden af folkets ombud, o. s. v.

RIKSSKATTMÄSTARE, m. 5. Fordom, en af rikets fem högsta embetsmän, som stod i spetsen för uppöfververket och rikets kameralverk.

RIKSSKULD, f. 5. Skuld, hvarför ett rike häftar.

RIKSSTAD, m. 5. pl. — *städer*. Riksstäder kallades, i det forndna tyska riket, de städer, som stodo omedelbart under kejsaren och riket, hade själfständig författning samt säte och stämman på riksdagen.

RIKSSSTALLMÄSTARE, m. 5. Fordom, en hög embetsman i Sverige, som förestod konungens stall, samt derjemte hade uppsigt öfver kronans hästar och hästafveln i landet.

RIKSSSTAT, m. 5. Den beräkning öfver Sveriges rikets inkomster och utgifter, som fastställes af rikets ständer vid hvarje riksdag.

RIKSSTYRELSE, f. 5. Ett rikets styrelse, regering.

RIKSSTÅND, n. 5. Särskilt afdelning af statsborgarne, som äger att genom själfskrifna eller valda ombud på riksdagar eller i riksförsamlingar deltaga i öfverläggningen om sådana riksärenden, som tillhöra folkets afgörande. I Sverige äro *r-en fyra*: adel, prester, borgare och bönder.

RIKSSTÅTHÅLLARE, m. 5. Den höge embetsman, som står i spetsen för den i Christiania befintliga afdelningen af Norges regering.

RIKSTRUPPER, m. 5. pl. De trupper, som vid infallande krig fordom uppställdes af samtliga stater i det forndna tyska riket, till dess försvaret.

RIKSTYGMÄSTARE, m. 5. Fordom i Sverige, en hög embetsman, som hade uppsigt öfver artilleriet och hela försvarsverkets material.

RIKSTÖMMARNE, m. 2. pl. def. (fig.) Rikets styrelse.

RIKSVAPEN, n. 5. Vapensköld, som tillhör något visst rike, och hvarmed detsamma vid offentliga handlingar o. s. v. utmärkes.

RIKSVIGTIG, a. 2. Af vikt för rikets väl. *R-a angelägenheter*.

RIKSVÅRDANDE, a. 1. Som angår rikets vård och förvaltning. *R. ärender*.

RIKSÄMBETE, se *Riksembete*.

RIKSÄPPE, n. 4. En af riksklenoderna, vanligtvis bestående af ett klot med ett kors uppöfver.

RIKSÄRENDE, n. 5. o. 4. Ärende, angelägenhet, som rör riket.

RIKSÖFVERHUFVUD, n. 4. Ett rikets öfverhufvud.

RIKT (i långt), adv. 1) Kostbart, dyrbart. *R. klädd*. — 2) Rikligen, ymnigt. *En r. utfallande skörd*. *R. böljande hår*. *R. försörjd*.

RIKTA, v. a. 1. I. (af *Rik*) Göra rik. *R. någon med gåfvor*. *Denna lyckliga spekulation r-de honom*. — *R. sig*. v. r. Förvärfa rikedom. *R. sig på andras bekostnad*. — *Riktande*, n. 4.

RIKTA, v. a. 1. II. (af *Rak*) Vända åt ett visst håll, en viss punkt. *R. kanonerna mot fästningen*, på fästningsporten, åt broöppningen. *R. kosan till en ort*, ställa sina steg, sin färd deråt, för att dit begifva sig. *R. sina blickar, ögon, på ett föremål*, se derpå. *R. sina blickar mot höjden*. (Fig.) *R. sin uppmärksamhet, sina tankar på något*, börja att gifva akt, tänka derpå. *R. sina afsigter på en sak*, göra den till föremål för sina afsigter. *R. i'n*, se *Inriktat*. (Boktr.) *R. formen*, gifva den sitt rätta läge. — *Riktande*, n. 4. [Rigt.]

RIKTARE, m. 5. En, som riktar.

RIKTIG, a. 2. (af *Rak*) 1) Öfverensstämmande med regel, föreskrift, stadgande; utan fel, brist. *R. uträkning*. *R. räkning*. *R-t mål*. — 2) Enlig med sanna förhållandet. *R. beskrifning*. — *Syn. Sann*. — 3) Förnuftig. *Ett ganska r-t handlingssätt*. (Fam.) *Icke r. i hufvudet*, icke rätt klok. *Du är r., du!* säges åt någon, som visar mycken djerfhet, oblyghet, tilltagsenhet, o. s. v. — *Syn. Se Rätt*. [Riktig.]

RIKTIGHET, f. 5. Egenskapen att vara riktig. *Jfr. Riktig*. *En räknings, beskrifnings r. R-en af en åtgärd*. *Det har sin r.*, är verkligen så. [Rigt —]

RIKTIGT, adv. 1) I öfverensstämmelse med regel, föreskrift, stadgande; felfritt. *Räkna, läsa r. Måta r.* — *Syn. Se Rätt*. — 2) Enligt med sanna, rätta förhållandet. *Uret går, visar r. R. beskri/va något*. — *Syn. Se Sant, Rätt*. — 3) Förnuftenligt; förnuftigt. *Döma r. Handla r. R. gjordt*. *Det är ej r. med honom*, det står ej rätt till med honom. — 4) I öfverensstämmelse med syfte, ändamål, bestämmelse, afsigt, o. s. v. *Det har r. kommit fram*. — 5) Verklig. *Han är r. tokig*. *Han är icke r. slug*. *Man kan r. bli ond*. — *Int. Rätt! R! ganska r.!* *R., nu mins jag*. [Rigt —]

RIKTKIL, m. 2. (artil.) *R-ar* kallas vissa lösa delar på en kanonlavett, som vid kanonens riktning skjutas fram eller tillbaka, allt efter den höjning, som åt kanonen skall gifvas. [Rigt —]

RIKTNING, f. 2. 1) Handlingen, då man riktar (II). *R-en af en kanon*. — 2) (mek.) Den räta linie, i hvilken och efter hvars sträckning en punkt eller kropp rör sig. *Röra sig i sned r. emot ett föremål*. — 3) Den ställning eller det läge, som en hvilande kropp har i hänseende till någon viss trakt. *Ligga i r. åt öster*. — *Syn. Direktion, Kosa, Led*. — 4) (fig.) Syftning. *Allmänna tänkesättets r.* [Rigt —]

RIKTNINGSLINIE, f. 5. Den linie, utefter hvilken en kropps eller rörelses riktning går. [Rigt —]

RIKTPUNKT, m. 5. Den punkt, till hvilken en rörelse är riktad, eller slutpunkten af en riktlinie. [Rigt —]

RIKTSKIFVA, f. 1. En lång inskärning,